

Hoofdstuk 12 – Toegewijde Dienst (Bhakti Yoga)

Bhagavad Gītā H12, vertaling uit het Sanskriet A.C. Bhaktivedānta Prabhupāda, zijn commentaar ingesprongen, Ned. vert. ChatGPT/IdB

Vers 1

Arjuna zei:

Wie wordt als volmaakter beschouwd: zij die U vereren met toegewijde dienst, of zij die het onpersoonlijke, het niet-manifeste Brahman aanbidden?

Krishna heeft zowel het persoonlijke als onpersoonlijke aspect van het Absolute uiteengezet. Transcendentalisten zijn ruwweg te verdelen in personalisten (die God als persoon aanbidden) en impersonalisten (die zich richten op het onpersoonlijke Brahman). Krishna bevestigt dat bhakti-yoga, toegewijde dienst, de hoogste vorm van realisatie is. Arjuna vraagt om bevestiging dat zijn voorkeur voor het persoonlijke aspect van Krishna de juiste is.

Vers 2

De Gezegende Heer zei:

Degenen die hun geest op Mijn persoonlijke vorm richten, Mij voortdurend aanbidden met transcendente toewijding, beschouw Ik als de volmaaktsten.

Degenen die zich met hart en ziel overgeven aan de persoonlijke vorm van Krishna en in volledige Krishna-bewustzijn leven, zijn in de hoogste staat van yoga. Alles wat zij doen is gericht op dienst aan Krishna, wat gelijkstaat aan voortdurende meditatie (samadhi).

Verzen 3–4

Zij die het niet-manifeste, onpersoonlijke Brahman aanbidden—het allesdoordringende, het ondenkbare, het onbeweeglijke, door beheersing van de zintuigen en in gelijkmoedigheid—bereiken uiteindelijk ook Mij.

Impersonalisten kunnen uiteindelijk Krishna bereiken, maar hun pad vereist zware discipline, zoals volledige zintuigbeheersing en altruïsme. Het is een indirect en moeilijk pad, vooral voor belichaamde wezens.

Vers 5

Voor hen die gehecht zijn aan het onpersoonlijke, het niet-manifeste, is het pad buitengewoon moeilijk. Voor degenen met een lichaam is het vol obstakels.

Jnana-yoga (het pad van kennis) is uiteindelijk doelgericht op Krishna, maar is zwaar en onpraktisch voor de gewone mens. De bhakti-yogi bereikt het doel sneller en eenvoudiger, zonder ingewikkelde rituelen of meditaties.

Verzen 6–7

Zij die al hun handelingen aan Mij toewijden, Mij zonder afleiding aanbidden en hun geest op Mij hebben gevestigd—hen red Ik snel uit de oceaan van geboorte en dood.

Krishna verzekert de toegewijde dat Hij persoonlijk tussenbeide komt en hen verlost. Dit is geen afhankelijkheid van eigen kracht zoals bij yoga of kennis, maar een liefdevolle overgave aan de Heer, die dan alles regelt.

Vers 8

Richt je geest en intelligentie op Mij, dan zul je zonder twijfel in Mij leven.

Uitleg

Wie zijn denken en intelligentie op Krishna richt, leeft spiritueel, zelfs al blijft hij fysiek in deze wereld. Zo'n persoon leeft in een voortdurende verbinding met het goddelijke.

Vers 9

Als je je geest niet op Mij kunt richten, volg dan de regels van bhakti-yoga; zo ontwikkel je verlangen naar Mij.

Wie (nog) geen spontane liefde voor Krishna heeft, kan beginnen met voorgeschreven regels en spirituele discipline om geleidelijk tot liefde te komen.

Vers 10

Als je zelfs dat niet kunt, werk dan voor Mij; zo zul je perfectie bereiken.

Werk in dienst van Krishna, zelfs zonder volledige devotie, brengt je dichterbij het spirituele pad. Bijvoorbeeld, steun spirituele activiteiten praktisch of financieel.

Vers 11

Als dat ook niet lukt, handel dan zonder gehechtheid aan resultaten en ontwikkel zelfbeheersing.

Zelfs wie niet direct in Krishna-bewustzijn kan handelen, kan spiritueel groeien door onbaatzuchtig te werken en resultaten aan een hoger doel op te dragen.

Vers 12

Beter dan mechanische praktijk is kennis; beter dan kennis is meditatie; beter dan meditatie is het loslaten van vruchten van handelen—dan komt innerlijke vrede.

Er is een hiërarchie: discipline > kennis > meditatie > onthechting. Uiteindelijk leidt onthechting tot rust en spirituele verheffing, vooral als het culmineert in devotie.

Verzen 13–14

Wie niet haat, vriendelijk is voor allen, geen ego heeft, gelijkmoedig is in pijn en vreugde, vergevingsgezind, tevreden, vastberaden, en zijn geest op Mij richt—die is Mij dierbaar.

Hier worden de kwaliteiten van een zuivere toegewijde beschreven. Hij is gelijkmoedig, vreedzaam, niet bezitterig, en volledig gericht op Krishna. Zulke zuivere devotie is zeldzaam en uiterst kostbaar voor Krishna.

Vers 15

Wie niemand tot last is en zelf niet gestoord raakt door anderen, wie gelijkmoedig is in geluk en verdriet, is Mij zeer dierbaar.

De toegewijde is zowel innerlijk als uiterlijk vredig. Zijn gedrag brengt rust, geen onrust, in zijn omgeving.

Vers 16

Wie onafhankelijk is, zuiver, bekwaam, ongehecht en vrij van angst of begeerte—zo iemand is Mij zeer dierbaar.

Vers 17

Wie geen vreugde of verdriet zoekt, niet verlangt of betreurt, en zowel goede als slechte dingen opgeeft, is Mij dierbaar.

Verzen 18–19

Wie gelijkmoedig is tegenover vriend en vijand, eer en oneer, warmte en kou, geluk en verdriet, lof en kritiek, die stil is, tevreden, zonder vaste woonplaats, vastberaden en toegewijd—die persoon is Mij buitengewoon dierbaar.

De ware toegewijde is niet afhankelijk van uiterlijke omstandigheden. Hij is in alles gelijkmoedig en leeft alleen voor het goddelijke, ongeacht lof, kritiek, of comfort.

Vers 20

Zij die dit eeuwige pad van devotie volgen zoals hierboven beschreven, met volledig vertrouwen en Mij als hoogste doel, zijn Mij zeer dierbaar.

Krishna bevestigt dat de toegewijde, die oprecht en met geloof dit pad volgt, Hem bijzonder dierbaar is. Devotie is het meest directe en hoogste pad naar het goddelijke.